

The Construct of ASEAN Citizens' Identity Scale for Undergraduate Students¹

Nipatimoh Hajihama²
Oraphin Choochom³
Chittrapa Kundalaputra⁴

Received: May 10, 2017

Accepted: July 20, 2017

Abstract

The purpose of this research was to construct ASEAN citizens' identity scale for undergraduate students. The sample consisted of 640 undergraduate students from Prince of Songkla University by a proportional stratified random sampling method. Data were collected by using the 16 item ASEAN citizens' identity scale with six level of rating scale, from (6) extremely true of me (1) never true of me. For this research reliability was .923. The data were analyzed by item-total correlation, Cronbach's alpha coefficient and confirmatory factor analysis. The results indicated that the ASEAN citizens' identity for undergraduate students model was fitted with the empirical data ($\chi^2 = 98.62$, $df = 70$, $CFI = 1$, $GFI = 0.98$, $NFI=0.99$, $TLI = 1$, $RMSEA = 0.023$) The constructed reliability ASEAN citizens' identity model was ranged. 0.845-0.873 and average variance extracted was ranged 0.523-0.549

Keywords: ASEAN citizens' identity, scale, undergraduate student

¹ This paper submitted in partial fulfillment of Doctoral Dissertation for the Philosophy Degree in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

² Graduate student, Doctoral degree in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, E-mail: nikfatim.ha@gmail.com

³ Associate Professor at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, E-mail: oraphin@g.swu.ac.th

⁴ Associate Professor at College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University, E-mail:kchittrapa@gmail.com

การสร้างแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี¹

นิปาตีเมาะ หะยีหามะ²

อรพินทร์ ชูชม³

จิตราภา กุณฑลบุตร⁴

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 640 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จาก (6) จริงที่สุด ถึง (1) ไม่จริงเลย จำนวน 16 ข้อ ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .923 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการศึกษาพบว่า โมเดลการวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามภาวะสันนิษฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 98.62$, $df = 70$, $CFI = 1$, $GFI = 0.98$, $NFI = 0.99$, $TLI = 1$, $RMSEA = 0.023$) มีความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.845-0.873 และมีค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้อยู่ระหว่าง 0.523-0.549

คำสำคัญ: เอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน แบบวัด นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

¹ บทความวิจัยนี้ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อีเมล: nikfatim.ha@gmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: oraphin@swu.ac.th

⁴ รองศาสตราจารย์ ประจำวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อีเมล: kchitrapa@gmail.com

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 มาถึงวันนี้อาเซียนปรับแนวทางมามุ่งสร้างทั้งรัฐและประชาชนพลเมืองของทั้ง 10 ประเทศ ให้หล่อหลอมความคิดร่วมกัน ใช้ชีวิตอยู่ร่วมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกันคิดว่าจะรวมทั้ง 10 ประเทศให้เป็นเกือบเหมือนประเทศเดียวกันเป็นหนึ่งประชาคม เรียกว่า “ประชาคมอาเซียน” โดยให้ทุกคนในภูมิภาคช่วยกันทำงาน สร้างความร่วมมือระหว่างกัน ทำให้เกิดความรู้สึกจริงๆ ให้ได้ที่เราทั้งหมดเป็นประชาคมเดียวกัน มีความรู้สึกเป็นกลุ่มชาติ กลุ่มพลเมืองที่มีเอกลักษณ์ร่วมกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 1) แต่จากการศึกษาของ อีริก ทอมสัน และจุลานี เทียนไทย (2008: 5) เรื่องเจตคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน ตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีจาก 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 2,170 คน พบว่า ประเด็นเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองอาเซียน ร้อยละ 75 ของนักศึกษาอาเซียน ทั้งหมดเห็นด้วยว่า ตนเป็นพลเมืองอาเซียน ส่วนนักศึกษาไทย เห็นด้วยร้อยละ 67 อยู่อันดับที่ 8 จาก 10 ประเทศ และจากรายงานสรุป “การเสวนาทางวิชาการ บนย่างก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015: ปัญหา อุปสรรคและโอกาส” สรุปความว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ ขาดความรู้สึกของความเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) ขาดความมีส่วนร่วมทำให้คำว่าประชาคม ไม่เกิดในจิตใจของคนในอาเซียน (สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554 : ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งเร่งด่วนที่พลเมืองอาเซียนในไทย หน่วยงานภาครัฐ องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษา หาแนวทางในการเสริมสร้างความรู้สึกเป็นกลุ่มพลเมืองที่มีเอกลักษณ์ร่วมกัน ตระหนักในเอกลักษณ์ของการเป็นพลเมืองอาเซียน ซึ่งที่ผ่านมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 อาเซียนเองก็มีแผนแม่บทที่กำหนดให้สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญ เช่น การเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนผ่านการศึกษา สร้างความรู้สึกของการเป็นเจ้าของร่วมกัน (สำนักงาน ก.พ., 2555: 29) ข้อตกลงดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของพลเมืองไทยหรือพลเมืองอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ จะต้องพัฒนาและเสริมสร้างเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนให้เกิดขึ้นในเยาวชนหรือพลเมืองอาเซียนในไทย แสดงพฤติกรรมตามบทบาทของการเป็นพลเมืองอาเซียน ตามความคาดหวังของสังคมในฐานะเป็นพลเมืองอาเซียน หรือเป็นสมาชิกในองค์การอาเซียน

ดังนั้น ประเด็นการเสริมสร้างความรู้สึกในการเป็นพลเมืองอาเซียน จึงเป็นประเด็นสำคัญ จากการประมวลเอกสารพบว่า “การรู้คิดเกี่ยวกับตัวตนทำให้เกิดเอกลักษณ์ของตนเองและทำให้เกิดพฤติกรรมตามบทบาท” (Stryker & Burke, 2000; Stryker, 1987; Callero, 1985; Burk & Reitzes, 1991; 1982; Matthew, 2003) หมายความว่า “การรู้คิดเกี่ยวกับตัวตนทำให้เกิดเอกลักษณ์ของตนเองในการเป็นพลเมืองอาเซียนและมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมตามบทบาทของพลเมืองอาเซียน” ดังนั้น ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีเอกลักษณ์ของสไตรเกอร์มาเป็นกรอบแนวคิดในสร้างเครื่องมือวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่ออธิบายการศึกษาเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนในบริบทสังคมไทย โดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ผลจากการศึกษานี้ จะทำให้ได้แบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่สามารถวัดตัวแปรได้ตรงและสอดคล้องกับทฤษฎีและสามารถนำไปใช้กับบริบทจริงในสังคมอาเซียนในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเอกลักษณ์ (Identity Theory) นำเสนอครั้งแรกในปี 1966 โดย Sheldon Stryker มีฐานคิดจาก ทฤษฎีโครงสร้างปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ Mead (1971) เสนอว่า “ตัวตนและสังคมมีความเกี่ยวพันกัน” และ “สังคม ทำให้เกิดตัวตนทำให้เกิดพฤติกรรมทางสังคม” (Burke, 2003: 2) ซึ่ง Stryker (1968) นำมาใช้ครั้งแรกศึกษา เรื่องความเด่นของเอกลักษณ์ นอกจากนั้น Stryker & Burke (2000: 284) ได้ขยายการศึกษาจากแนวคิดของนัก สังคมศาสตร์ร่วมสมัยที่ว่า สังคมมีแบบแผนที่เชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กัน มีการจัดระเบียบของกลุ่มองค์กร ประชาคม และสถาบัน และมีการจัดประเภทชั้น กลุ่มชาติพันธุ์ จากข้อค้นพบนี้ เอกลักษณ์จึงมีพื้นฐานของความ เป็นกลุ่มชนชั้นทางสังคม และกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเป็นเจ้าของสมาชิก เช่น การเป็นคนกลุ่มอเมริกัน หรือกลุ่มนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย การเป็นสมาชิกสมาคม ประชาคม และสถาบันต่างๆ มีส่วนช่วยในการให้คำนิยาม ความหมายว่า คนนั้นคือใคร (Burke, 2003: 2) ต่อมาทฤษฎีเอกลักษณ์พัฒนาเป็น 2 แนวคิด แนวคิดแรก คือ โครงสร้างทางสังคมมีผลต่อตัวตน ตัวตนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคม เป็นการศึกษาของ Stryker & Serpe (1982, 1994), Stryker & Burke (2000), Stryker (1980, 1987), Callero (1985) และ Serpe (1987) แนวคิด ที่สอง ศึกษาภายในของกระบวนการตัวตนมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมเป็นการศึกษาของ Burke (1991), Burke & Reitzes (1991), Burke & Reitzes (1981) และ White & Burke (1987) ดังนั้น ในการสร้างเครื่องมือ วัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของ Stryker (1980), Stryker & Serpe (1994) และ แนวคิดของ Burke & Reitzes (1991) ดังนี้

จากแนวคิดแรก Stryker และคณะ เน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคมกับเอกลักษณ์ และพบว่า ความผูกพันทำให้เกิดความเด่น ความสำคัญในเอกลักษณ์ ทำให้เกิดพฤติกรรมตามบทบาท (Stryker & Burke, 2000: 284-297; Stryker & Serpe, 1994: 16-35) Stryker เห็นว่า ความเด่นมีอิทธิพลต่อการรับรู้ เอกลักษณ์ในขณะที่บุคคลมีหลายบทบาท (Stryker, 1980: 35) และความรู้สึกสำคัญของเอกลักษณ์เป็นพื้นฐานใน การเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่แสดงออกถึงการมีเอกลักษณ์นั้นๆ (Stryker & Serpe, 1994: 16) ดังนั้นตามแนวคิด ของ Stryker และ Serpe องค์ประกอบของเอกลักษณ์ คือ ความผูกพัน ความเด่น และความสำคัญ ดังที่ Stryker & Serpe (1982: 199-281) ศึกษาพบว่า ความเด่นของเอกลักษณ์ทางศาสนาทำนายเวลาในการใช้ทำกิจกรรมทาง ศาสนา Serpe (1987: 44-55) ศึกษาพบว่าความผูกพันและความเด่น มีผลต่อเอกลักษณ์การใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย และระดับความเด่นของเอกลักษณ์ส่งผลต่อการเกิดตัวตนของนักศึกษาใหม่ Stryker & Serpe, (1994: 16-35) ศึกษาพบว่า ความเด่นของเอกลักษณ์และความรู้สึกสำคัญมีผลต่อการใช้เวลาในบทบาทของ นักศึกษามหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมส่วนบุคคล ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านกีฬา ส่วน Stets & Biga (2003: 398-423) ใช้แนวคิดของ Stryker ศึกษาพบว่า ความผูกพัน ความเด่นและความสำคัญ เอกลักษณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ส่วนเอกลักษณ์ตามแนวคิดของ Burke และคณะ เน้นศึกษากลไกภายในของกระบวนการตัวตนมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคม Burke & Reitzes (1981: 85) เชื่อว่า กระบวนการให้ความหมายตัวตนเกิดจากความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้น ความภาคภูมิใจในตนเอง จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของเอกลักษณ์ ดังที่ Burke & Reitzes (1991: 245) ศึกษาพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเด่น และความสำคัญ ส่งผลต่อเอกลักษณ์ความเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย และการศึกษาของ White & Burke (1987: 310-331) พบว่าเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์เกิดจากความผูกพัน ความเด่น และความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ระหว่างนักศึกษา

ดังนั้น จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น นำไปสู่การสร้างตัวแปรเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่ง เอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน หมายถึง การรับรู้หรือการรู้คิดเกี่ยวกับตัวตนเฉพาะของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาท สถานภาพ และความคาดหวังของการเป็นสมาชิกอาเซียน หรือการเป็นพลเมืองอาเซียน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ แสดงพฤติกรรมตามบทบาทเฉพาะ ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นตามโครงสร้างทางสังคมอาเซียน มี 3 องค์ประกอบ คือ ความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน และความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ประกอบด้วยกระบวนการทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล 2) ขั้นการระบุความเป็นไปได้เพียงค่าเดียวของโมเดล 3) ขั้นการประมาณค่าพารามิเตอร์ และ 4) ขั้นการประเมินความสอดคล้องของโมเดล มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การสร้างแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดเอกลักษณ์ของ Stryker & Serpe (1994), Burke & Reitzes (1991) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างข้อคำถามในแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ประกอบด้วย 3 ด้าน 1) ความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน หมายถึง ความคิดของนักศึกษาที่จะนำเอกลักษณ์ของพลเมืองอาเซียนออกมาใช้ในการแสดงออกกับบุคคลอื่นๆ ในเครือข่ายทางสังคม ซึ่งเกิดจากการที่นักศึกษาเห็นความเด่นหรือประเมินว่าเอกลักษณ์ที่แสดงออกมานั้นจะได้รับการยอมรับ แสดงตนหรือบ่งบอกถึงความเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นสิ่งมีประโยชน์ต่อสังคม 2) ความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน หมายถึง การที่นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญหรือการเห็นคุณค่าของตนเองในการเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นความรู้สึกที่มีต่อตนเองในเชิงบวกที่ได้เป็นพลเมืองอาเซียน ในสถานการณ์ต่างๆ ดังเช่น การตระหนักเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีเอกลักษณ์ของพลเมืองอาเซียน การเห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองอาเซียนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาประเทศชาติ รวมทั้งนักศึกษารู้สึกได้ว่าสถานการณ์เหล่านั้นมีความสำคัญสำหรับตนเองมากหรือน้อย ซึ่งทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมตอบโต้กับสถานการณ์ในระดับที่แตกต่างกันตามความคิดการประเมินของตน 3) ความภาคภูมิใจของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน โดยมีความรู้สึกว่ามีเกียรติยศหรือความรู้สึกพึงใจ ประารถนาที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดี เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่จะนำไปสู่การกระทำที่เกิดสัมฤทธิ์ผลในชีวิตทุกด้าน ผู้วิจัยใช้แนวคิดเอกลักษณ์ของ

Stryker มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

สมมติฐานการวิจัย

แบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้ง 5 วิทยาเขต คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต รวมจำนวนทั้งสิ้น 33,317 คน ประกอบด้วยนักศึกษาเพศชาย จำนวน 9,883 คน และนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 23,434 คน (งานทะเบียนและสถิติศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม 2560)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มมาจากประชากรนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้ง 5 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี วิทยาเขตตรัง และวิทยาเขตภูเก็ต โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร ใช้ตัวแปรสถานภาพทางเพศของนักศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ วิทยาเขตปัตตานี นักศึกษาเพศชาย 73 คน นักศึกษาเพศหญิง 96 คน วิทยาเขตหาดใหญ่ นักศึกษาเพศชาย 171 คน นักศึกษาเพศหญิง 143 คน วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี นักศึกษาเพศชาย 10 คน นักศึกษาเพศหญิง 14 คน วิทยาเขตตรัง นักศึกษาเพศชาย 30 คน นักศึกษาเพศหญิง 39 คน และวิทยาเขตภูเก็ต นักศึกษาเพศชาย 36 คน นักศึกษาเพศหญิง 28 คน รวมกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเพศชาย 320 คน และรวมกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเพศหญิง 320 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 640 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ลักษณะเป็นมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 16 ข้อโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ซึ่งการสร้างแบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้วัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งได้มาจากการศึกษาจุดประสงค์ของการวิจัย ลักษณะของประชากร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาแนวคิดและแบบวัดที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์ เช่น แนวคิดและแบบวัดเอกลักษณ์ของ Stryker & Serpe (1994) และแนวคิดของ Burke & Reitzes (1991)

3) กำหนดนิยามปฏิบัติการตัวแปรเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4) สร้างข้อคำถามแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนให้มีความสอดคล้องกับบริบทของงานวิจัย และครอบคลุมกับนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน จำนวน 13 ข้อ 2) ความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน จำนวน 13 ข้อ และ 3) ความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน จำนวน 8 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 34 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5) วิพากษ์ข้อคำถามของแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ให้ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการ

6) ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน เพื่อวิพากษ์ข้อคำถามและพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และคัดเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item Objective Congruence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ (อรพินทร์ ชูชม, 2545: 340) และปรับปรุงข้อคำถามให้สมบูรณ์ ได้ข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ

7) นำแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.222-0.684 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเป็นบวกและมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สุวิมล ติรกานันท์, 2550: 153) และเป็นข้อคำถามที่สมบูรณ์ครอบคลุมตามโครงสร้างนิยามปฏิบัติการ ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 18 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.304-0.653

8) นำแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนหาคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายในโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (สุวิมล ติรกานันท์, 2550: 173-175) พบว่า แบบวัดทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.880 และมีค่าความเชื่อมั่นของแต่ละองค์ประกอบ คือ 1) ความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.752 2) ความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.821 และ 3) ความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.699

9) นำแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 640 คน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง (First-order confirmatory factor

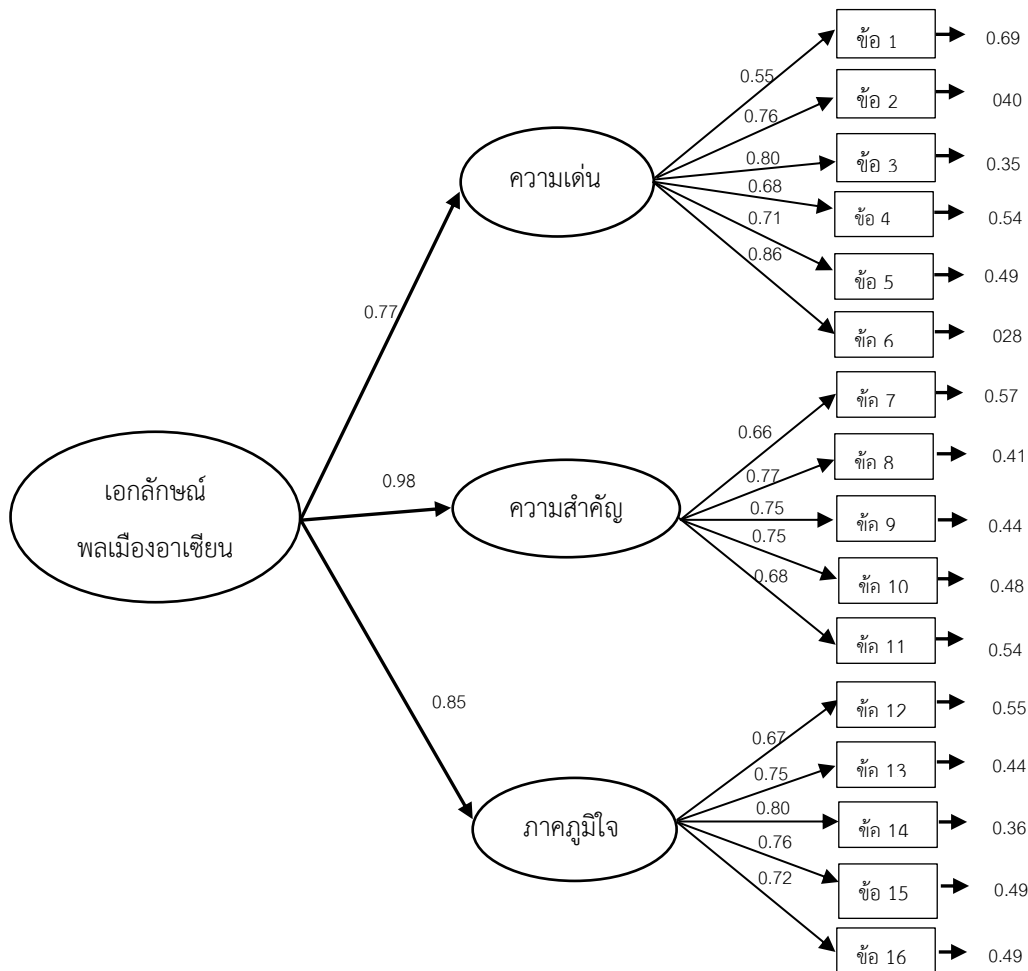
analysis) ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-order confirmatory factor analysis) โดยมีรายละเอียดในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 640 คน เพศชาย 320 คน เพศหญิง 320 คน พบว่า ภาพรวมของนักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่ในวิทยาเขตหาดใหญ่ มากที่สุด ร้อยละ 49.1 รองลงมาวิทยาเขตปัตตานี ร้อยละ 26.4 และวิทยาเขตตรัง ร้อยละ 10.6 ตามลำดับ ตัวอย่างมีอายุ 20 ปี มากที่สุด ร้อยละ 33.9 รองลงมาอายุ 21 ร้อยละ 33.3 โดยเรียนอยู่คณะวิศวกรรมศาสตร์ มากที่สุด ร้อยละ 27.06 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 45.2 ขณะเรียนพักที่หอพัก ร้อยละ 68.1 และนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 60.3 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 34.7

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง เมื่อนำแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 640 คน และนำข้อมูลมาทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า แบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน มีค่าดัชนีวัดความกลมกลืนได้แก่ ($\chi^2=108.31$, $df=72$, $p\text{-value}=0.0037$, $CFI=1$, $NFI=0.99$, $TLI=1$, $GFI=0.98$, $RMSEA=0.025$) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีที่ปรากฏกับเกณฑ์ความกลมกลืนของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าไค-สแควร์ ถึงแม้จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด อาจเนื่องมาจาก 1) ความซับซ้อนของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีเส้นอิทธิพลหรือค่าพารามิเตอร์จำนวนมาก 2) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งหากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ค่าไค-สแควร์จะยิ่งสูงมาก จนอาจทำให้สรุปผลได้ไม่ถูกต้อง และ 3) ค่าไค-สแควร์เป็นค่าที่มีความไวต่อการละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงแบบปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normality) (Kline, 2005) ดังนั้น จึงแก้ไขโดยการพิจารณาค่าสัดส่วนระหว่าง ไค-สแควร์กับองศาความอิสระ ($\chi^2/df=1.504$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 5 ถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีอื่นๆ ได้แก่ ค่า RMSEA มีค่าน้อยกว่า 0.08 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่า GFI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่า NFI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่ามีค่าเข้าใกล้ 1 มาก อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ค่า CFI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และค่า TLI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โมเดลแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน มี 3 องค์ประกอบ มีข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวกทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ± 0.5 ขึ้นไป โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.55- 0.86 และค่าน้ำหนักทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบวัดด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .923 โดยค่าความเชื่อมั่นรายด้านความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนเท่ากับ 0.883 ด้านความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนเท่ากับ 0.835 และด้านความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.827 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัด อยู่ระหว่าง 0.533-0.707 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นแบบวัดเอกลักษณ์

พลเมืองอาเซียน เป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งรายองค์ประกอบและความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับอยู่ในระดับที่เชื่อมั่นได้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า แบบจำลองโครงสร้างที่กำหนดให้องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบวัดตัวแปรแฝงร่วมกัน คือ เอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ($\chi^2=98.62$, $df=70$, $p\text{-value}=0.013$, $CFI=1$, $GFI=0.98$, $NFI=0.99$, $TLI=1$, $RMSEA=0.023$) แบบจำลองโครงสร้างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัดส่วนระหว่างไค-สแควร์กับองศาอิสระ ($\chi^2/df=1.409$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 5 ถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ค่า RMSEA มีค่าน้อยกว่า 0.08 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่า GFI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่า NFI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่ามีค่าเข้าใกล้ 1 มาก อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ค่า CFI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และค่า TLI มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังภาพประกอบ 1

$\chi^2=98.62$, $df=70$, $CFI=1$, $GFI=0.98$, $NFI=0.99$, $TLI=1$, $RMSEA=0.023$

ภาพประกอบ 1 แบบจำลองโครงสร้างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามภาวะเชิงสันนิษฐาน ด้านความตรงเชิงลู่เข้า คือ ข้อคำถามหรือตัวชี้วัดที่วัดในเรื่องเดียวกันควรจะมีค่าความแปรปรวนร่วมที่อธิบายโดยองค์ประกอบเดียวกันสูง พิจารณาได้จากค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ ซึ่งผลการพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานรายด้านของแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน พบว่า องค์ประกอบด้านความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.77 ด้านความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.98 และด้านความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.85 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) ของแต่ละองค์ประกอบ ถ้าค่า AVE ที่ได้มีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่าโมเดลการวัดมีความตรงเชิงลู่เข้าที่ดี พบว่า ด้านความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.538 ด้านความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.523 และด้านความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.549 ทุกองค์ประกอบผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 แสดงว่าแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนที่สร้างมีความตรงเชิงลู่เข้าอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนการพิจารณาค่าความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ หรือค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (Construct Reliability: CR) ของแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งเป็นค่าที่สะท้อนว่าชุดของตัวแปรสังเกตได้ สามารถวัดตัวแปรแฝงที่เป็นโครงสร้างได้ดีเพียงใด โดยพิจารณาจากค่าที่ได้ควรไม่น้อยกว่า 0.70 จึงจะบ่งชี้ว่ามีความเชื่อมั่นสูง (Hair et al., 2010) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.845-0.873 โดยพบว่า ด้านความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.873 ด้านความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.845 และด้านความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน เท่ากับ 0.858 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ ค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน

ข้อคำถาม	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE)	ค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (CR)
ด้านความเด่นของเอกลักษณ์ (α = .883)		0.538	0.873
ข้อ 1. เมื่อจำเป็นต้องพูดหน้าชั้นเรียนเรื่องอะไรก็ได้ฉันมีแนวโน้มจะเลือกหัวข้อ "การใช้ชีวิตในสังคมอาเซียน" ให้เพื่อนฟัง	.533		
ข้อ 2. บางครั้งการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นสิ่งที่ฉันคิดเสมอ	.670		
ข้อ 3. ฉันจะแสดงให้เห็นว่าฉันเป็นผู้ที่เชื่อมั่นในการเป็นพลเมืองอาเซียน	.688		
ข้อ 4. เมื่อมีการพูดคุยกับเพื่อนในชั้นเรียนฉันมักสอดแทรกข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอาเซียน	.609		
ข้อ 5. ถ้ามีโอกาสแสดงความคิดเห็นฉันจะนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนที่ดีเพื่อพัฒนาประเทศชาติ	.653		
ข้อ 6. ฉันพร้อมที่จะบอกกับผู้อื่นว่าฉันต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดี	.707		

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE)	ค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (CR)
ด้านความรู้สึกสำคัญของเอกลักษณ์ ($\alpha = .835$)		0.523	0.845
ข้อ 7. ฉันรู้สึกว่าการเป็นพลเมืองอาเซียนมีความสำคัญทำให้ฉันมีอิสระในการประกอบอาชีพต่างแดนมีตลาดแรงงานที่กว้างขึ้น	.608		
ข้อ 8. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับฉัน	.661		
ข้อ 9. การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งสำคัญต่อฉัน	.676		
ข้อ 10. ฉันรู้สึกว่าการเรียนรู้และยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับฉันในการเป็นพลเมืองอาเซียน	.636		
ข้อ 11. การชักชวนเพื่อนพูดคุยเรื่องประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อฉัน	.594		
ด้านความภาคภูมิใจ ($\alpha = .827$)		0.549	0.858
ข้อ 12. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับการเป็นพลเมืองอาเซียนทำให้ฉันมีโอกาสในการประกอบอาชีพมากขึ้น	.585		
ข้อ 13. ฉันมีความยินดีที่ได้เป็นพลเมืองอาเซียน	.632		
ข้อ 14. การเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นแรงบันดาลใจทำให้ฉันตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตที่ดี	.635		
ข้อ 15. ฉันมีความเชื่อมั่นในการเป็นพลเมืองอาเซียนทำให้ฉันมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	.647		
ข้อ 16. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าสามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ในอาเซียนได้	.547		

ตาราง 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อน ค่าสถิติที และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน

ข้อคำถาม	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน	ค่าความคลาดเคลื่อน	ค่าสถิติที	ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์
ด้านความเด่นของเอกลักษณ์				
ข้อ 1. เมื่อจำเป็นต้องพูดหน้าชั้นเรียนเรื่องอะไรก็ได้ฉันมีแนวโน้มจะเลือกหัวข้อ“การใช้ชีวิตในสังคมอาเซียน”ให้เพื่อนฟัง	0.55	0.69	-	0.31
ข้อ 2. บางครั้งการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นสิ่งที่ฉันคิดเสมอ	0.76	0.42	15.93	0.58
ข้อ 3. ฉันจะแสดงให้เห็นว่าฉันเป็นผู้ที่เชื่อมั่นในการเป็นพลเมืองอาเซียน	0.80	0.35	15.71	0.65
ข้อ 4. เมื่อมีการพูดคุยกับเพื่อนในชั้นเรียนฉันมักสอดแทรกข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอาเซียน	0.68	0.54	16.09	0.46
ข้อ 5. ถ้ามีโอกาสแสดงความคิดเห็นฉันจะนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนที่ดีเพื่อพัฒนาประเทศชาติ	0.71	0.49	15.66	0.51
ข้อ 6. ฉันพร้อมที่จะบอกกับผู้อื่นว่าฉันต้องแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดี	0.86	0.28	14.62	0.75

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน	ค่า ความคลาด เคลื่อน	ค่าสถิติที	ค่า สัมประสิทธิ์ พยากรณ์
ด้านความรู้สึกสำคัญของเอกลักษณ์				
ข้อ 7. ฉันรู้สึกว่าการเป็นพลเมืองอาเซียนมีความสำคัญทำให้ฉันมีอิสระ ในการประกอบอาชีพต่างแดนมีตลาดแรงงานที่กว้างขึ้น	0.66	0.57	-	0.43
ข้อ 8. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับฉัน	0.77	0.41	18.13	0.59
ข้อ 9. การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งสำคัญต่อฉัน	0.75	0.44	17.94	0.56
ข้อ 10. ฉันรู้สึกว่าการเรียนรู้และยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญสำหรับฉันในการเป็นพลเมืองอาเซียน	0.75	0.43	18.02	0.57
ข้อ 11. การชักชวนเพื่อนพูดคุยเรื่องอาเซียนเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อฉัน	0.68	0.54	15.83	0.46
ด้านความภาคภูมิใจ				
ข้อ 12. ฉันรู้สึกพึงพอใจกับการเป็นพลเมืองอาเซียนทำให้ฉันมีโอกาส ในการประกอบอาชีพมากขึ้น	0.67	0.55	-	0.45
ข้อ 13. ฉันมีความยินดีที่ได้เป็นพลเมืองอาเซียน	0.75	0.44	21.78	0.56
ข้อ 14. การเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นแรงบันดาลใจทำให้ฉันตั้งใจเรียน เพื่ออนาคตที่ดี	0.80	0.36	18.55	0.64
ข้อ 15. ฉันมีความเชื่อมั่นในการเป็นพลเมืองอาเซียน ทำให้ฉันมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันสถานการณ์	0.76	0.43	17.95	0.57
ข้อ 16. ฉันรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าสามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ในอาเซียนได้	0.72	0.49	12.98	0.51

ส่วนผลการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.31-0.75 สรุปว่าแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนนี้เป็นเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นใหม่และมีค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝงที่ผ่านเกณฑ์ทุกองค์ประกอบ ผลการศึกษาแสดงว่าแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบสอบถามวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารแนวคิดและแบบวัดที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเอกลักษณ์ของ สไตรเกอร์และเซอร์ป (Stryker & Serpe, 1994) และเบอร์คและไรซ (Burke & Reitzes, 1991) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านความเด่นของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ด้านความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน และด้านความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 16 ข้อ มีความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างแบบจำลองโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ ($\chi^2=98.62$, $df=70$, $value=0.013$, $CFI=1$, $GFI=0.98$, $NFI=0.99$, $TLI=1$, $RMSEA=0.023$) และจากการตรวจสอบพบว่าแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนมีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความ

เชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .923 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเสมือนของแบบวัด โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ของแต่ละองค์ประกอบ (Average Variance Extracted: AVE) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.523-0.549 ทุกองค์ประกอบผ่านเกณฑ์มากกว่า 0.50 และผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ (Construct reliability: CR) ของแต่ละองค์ประกอบ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.845-0.873 ทุกองค์ประกอบมากกว่า 0.70 แสดงอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จึงสรุปได้ว่าแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเพื่อพัฒนาเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตามบทบาทต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเอกลักษณ์ของ Stryker & Serpe (1994: 16-35) ที่ศึกษาและสร้างแบบวัดเอกลักษณ์นักศึกษาด้านความเด่น และความรู้สึกสำคัญมีผลต่อการใช้เวลาในบทบาทของนักศึกษามหาวิทยาลัย 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมส่วนบุคคล ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านกีฬา และสอดคล้องกับการศึกษาของ Burke & Reitzes (1991: 239) พบว่า แบบวัดเอกลักษณ์ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ความเด่น และความสำคัญ ส่งผลต่อบทบาทของการเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ด้านการใช้เวลาในบทบาท เกรดเฉลี่ย และการปรับตัวต่อบทบาทเอกลักษณ์นักศึกษา สมศักดิ์ สีตากลุทธิ์ (2545: 146) ศึกษาและสร้างแบบวัดเอกลักษณ์ครูแนะแนวด้านความภาคภูมิใจ และความรู้สึกเป็นปมเด่นของเอกลักษณ์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูแนะแนว และภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ (2553: 251) ศึกษาและสร้างแบบวัดความเด่น ความสำคัญ และความภาคภูมิใจ ส่งผลต่อพฤติกรรมตามบทบาทของนักเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนที่สร้างขึ้นนี้ มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ศึกษาเพื่อพัฒนาเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นแบบวัดที่สามารถวัดได้ตรงและสอดคล้องกับบริบทที่เป็นจริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษานี้พบว่า แบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนที่สร้างขึ้นนี้ มีหลักฐานสนับสนุนถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ยอมรับได้ สามารถวัดตัวแปรได้ตรงและสอดคล้องตามที่ระบุไว้ในทฤษฎี ดังนั้นแบบวัดนี้สามารถนำไปใช้ในการวิจัยสำหรับการวัดตัวแปรเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะบริบทคล้ายคลึงกัน
2. จากผลการศึกษานี้พบว่า องค์ประกอบด้านความสำคัญของเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียน มีน้ำหนักสูงที่สุด ดังนั้นการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของเอกลักษณ์หรือเห็นคุณค่า เห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองอาเซียน จะทำให้นักศึกษาเกิดตัวตนมีเอกลักษณ์ได้เร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษากับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากับนิสิตสถาบันระดับอุดมศึกษาอื่นๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากแต่ละสถาบันการศึกษามีปัจจัยและบริบทสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรพัฒนาแบบวัดเอกลักษณ์พลเมืองอาเซียนนี้ ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน โดยอาจจะทำการแปลเครื่องมือวัดข้ามวัฒนธรรม (Back-translation) เพื่อเป็นการขยายการศึกษาสู่ระดับสากล คือ สำมัญการ

เอกสารอ้างอิง

- ภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ. (2553). ปัจจัยเชิงเหตุของความผูกพันต่อบทบาท เอกลักษณ์ของนักเรียนวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจในการเรียนวิทยาศาสตร์และความคลุมเครือในบทบาทที่มีผลต่อพฤติกรรมตามบทบาทของ นักเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- สมศักดิ์ สีตกุลฤทธิ์ (2545). ปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อเอกลักษณ์และพฤติกรรม การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทครูแนะแนว. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์. (2554). รายงานการเสวนาทางวิชาการ “บนย่างก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015: ปัญหา อุปสรรคและโอกาส”. สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/kru-penpen>.
- สำนักงาน ก.พ. (2555). ก้าวสู่ประชาคม ASEAN 2015 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). บันทึกอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.oknation.net>.
- อรพินทร์ ชูชม. (2545). เอกสารคำสอนวิชา วป 502 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดทางพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Burke, J. P. (2003). *Advances in identity theory and research*. NY: Kluwer Press.
- Burke, J. P., & Reitzes, C. D. (1981). The link between identity and role performance. *Social Psychology Quarterly*, 44(2), 83-92.
- Burke, J. P., & Reitzes, C. D. (1991). An identity theory approach to commitment. *Social Psychology Quarterly*, 54(3), 239-251.
- Callero, P. (1985). Role - identity salience. *Social Psychology Quarterly*, 48(3), 203-215.
- Hair, J. F., & Black, W. C., & Babin, B. J. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7th ed.). NJ: Prentice Hall.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling* (2nd ed.). NY: Guilford Press.
- Mead, R. D. (1971). Future time perspective of college students in America and India. *Journal of Social Psychology*, 48(3), 40-50

- Matthew, O. H. (2003). Identities and inequalities exploring links between self and stratification processes. *Advances in identity theory and research*. NY: Kluwer Press.
- Serpe, R. T. (1987). Stability and change in self: A structural symbolic interactionist explanation. *Social Psychology Quarterly*, 50(1), 44-55.
- Stets, J. E., & Biga, C. F. (2003). Bringing identity theory into environmental sociology. *Sociological Theory*, 21(4), 398-423.
- Stryker, S. (1980). *Symbolic interaction: A social structure version*. California: Menlo Park Press.
- Stryker, S. (1987). Identity theory: Developments and extensions. In K. Yardley & T. Honess (Eds.), *Self and identity: Psychosocial perspectives* (pp. 89-103). NY: Wiley
- Stryker, S. (2007). Identity theory and personality theory: Mutual relevance. *Journal of Personality*, 75(6), 1083-1088.
- Stryker, S., & Burke, P. J. (2000). The past, present, and future of an identity theory. *Social Psychology Quarterly*, 63(4), 284-297.
- Stryker, S., & Serpe, R. T. (1982). *Commitment identity salience and role behavior: Theory and research example*. In *personality, roles, and social behavior*. Edited by Ickes, W., & Knowles, S. E. (pp.199-281). NY: Springer-Verlag press.
- Stryker, S., & Serpe, R. T. (1994). Identity salience and psychological centrality: Equivalent, overlapping or complimentary concepts. *Social Psychology Quarterly*, 57(1), 16-35
- Thomson, E. C., & Chulanee, T. (2008). *Attitudes and Awareness Toward ASEAN Findings of a Ten Nation Survey*. Indonesia: ASEAN Foundation.
- White, C. L., & Burke, P. J. (1987). Ethnic role identity among black and white college students an interactionist approach. *Sociological Perspectives*, 30(3), 310-331.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

- Choochom, O. (2002). *Construction and development of measuring instruments in behavioral science* (Mimmeograph). Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Institute of ASEAN Studies Chulalongkorn University. (2554). Academic discussion "On 2015 ASEAN Community: Problems, obstacles and opportunities". Retrieved from <http://www.oknation.net/blog/kru-penpen>.
- Office of the Civil service commission. (2012). *Going to the ASEAN Community 2015* (3rd ed.). Bangkok: Office of the Civil service commission.
- Office of the Education council. (2010). *ASEAN Diary*. Retrieved from <http://www.oknation.net>.

- Roamchart, P. (2010). *Antecedents of role commitment, role identity, learning motivation, and role ambiguity concerning role performance of gifted students in science and mathematics*. (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Applied Behavioral Science Research.
- Seedagulrit, S. (2002). *Teacher socialization factors affecting guidance teachers' professional identity and role performance*. (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Applied Behavioral Science Research.
- Terakanan, S. (2006). *Construction of measuring instruments variable in social science research: A Practical Approach*. Bangkok: Chulalongkarn University.